

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 562/2017-20

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 12. septembra 2017 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Lajosa Mészárosa predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], zastúpenej advokátom JUDr. Milanom Rojčekom, Sládkovičova 9, Žilina, vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Žiline č. k. 5 Co 343/2016-458 z 28. marca 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 7. júla 2017 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka“, v citáciách aj „navrhovateľka“ alebo „žalobkyňa“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len

„ústava“), práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) č. k. 5 Co 343/2016-458 z 28. marca 2017.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka bola žalobkyňou v súdnom konaní vedenom Okresným súdom Žilina (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 8 C 119/2014 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 7 C 232/2001), v ktorom sa proti [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalovaní“, v citáciách aj „odporcovia“), domáhala určenia priebehu hranice medzi parcelou č. [REDAKOVANÉ] nachádzajúcou sa v jej vlastníctve a parcelou č. [REDAKOVANÉ] vo vlastníctve žalovaných, a to tak, že priebeh hranice medzi označenými parcelami vedie medzi bodmi C a D uvedenými vo vytyčovacom náčrte č. 80 vypracovanom [REDAKOVANÉ] 8. augusta 2000 s tým, že žalovaní sú zároveň povinní vydať sťažovateľke plochu označenú bodmi A, B, C a D na označenom náčrte. Žalovaní v priebehu označeného súdneho konania vzniesli námietku vydržania časti parcely č. [REDAKOVANÉ].

Okresný súd o tejto žalobe rozhodol rozsudkom č. k. 7 C 232/2001-201 z 22. septembra 2010 (ďalej len „rozsudok okresného súdu z 22. septembra 2010“), ktorým v poradí prvým výrokom určil, že hranica medzi parcelou č. [REDAKOVANÉ] a parcelou č. [REDAKOVANÉ] vedie bodmi B, D, F, H tak, ako je vyznačená znaleckým grafickým plánom v znaleckom posudku č. 12/2010 znalca [REDAKOVANÉ], ktorý tvorí súčasť tohto rozsudku, žalovaných zároveň zaviazal vypratáť a odovzdať sťažovateľke plochu označenú bodmi AB-JI v celkovej výmere 5 m² a plochu EF-GH v celkovej výmere 1 m² tak, ako je vyznačená na znaleckom grafickom pláne znaleckého posudku č. 12/2010 znalca [REDAKOVANÉ], a to do 3 dní po právoplatnosti tohto rozsudku, a v poradí tretím výrokom žalobu sťažovateľky o vypratanie plochy označenej bodmi JI-CD-EF vo výmere 3 m² v znaleckom grafickom pláne v znaleckom posudku č. 12/2010 [REDAKOVANÉ] zamietol.

Proti rozsudku okresného súdu z 22. septembra 2010 podali žalovaní odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd rozsudkom č. k. 5 Co 55/2011-246 z 26. septembra 2011 (ďalej len „rozsudok krajského súdu z 26. septembra 2011“) tak, že rozsudok okresného súdu z 22. septembra 2010 postupom podľa § 219 ods. 1 a 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) potvrdil.

Následne na podklade podnetu žalovaných na podanie mimoriadneho dovolania podal 31. mája 2012 generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) proti rozsudku krajského súdu z 26. septembra 2011 mimoriadne dovolanie, o ktorom rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uznesením sp. zn. 7 MCdo 7/2012 z 29. januára 2014 tak, že zrušil rozsudok krajského súdu z 26. septembra 2011 a rozsudok okresného súdu z 22. septembra 2010 a vec v rozsahu jeho zrušenia vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

Okresný súd po tom, ako vec opätovne prerokoval, v poradí druhým rozsudkom č. k. 8 C 119/2014-406 z 20. apríla 2016 (ďalej len „rozsudok okresného súdu z 20. apríla 2016“) rozhodol o žalobe sťažovateľky tak, že ju v celom rozsahu zamietol.

Proti rozsudku okresného súdu z 20. apríla 2016 podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd rozsudkom č. k. 5 Co 343/2016-458 z 28. marca 2017 (ďalej len „rozsudok krajského súdu z 28. marca 2017“ alebo „napadnutý rozsudok“) tak, že rozsudok okresného súdu postupom podľa § 219 ods. 1 a 2 OSP ako vecne správny potvrdil.

Proti rozsudku krajského súdu z 28. marca 2017 podala sťažovateľka podľa čl. 127 ods. 1 ústavy sťažnosť, ktorú po rekapitulácii priebehu konania pred všeobecnými súdmi, odôvodňuje tým, že napadnutým rozsudkom krajského súdu *„došlo k porušeniu jej základných práv a to predovšetkým práva na spravodlivý proces, práva právnej istoty, záväznosti a nezrušiteľnosti právoplatných súdnych rozhodnutí, práva na riadne odôvodnenie rozhodnutí, čím bol porušený čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, čl. 6 ods. 1 Dohovoru, právo vlastníť majetok a právo na ochranu majetku zaručeného v čl. 20 Ústavy SR a čl. 1*

Protokolu č. 1 k Dohovoru a to najmä z toho dôvodu, že bolo neoprávnene a bez právneho dôvodu zasiahnuté do jej vlastníckych práv...“.

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti konkrétne uvádza, že zo strany krajského súdu nedostala relevantnú odpoveď na námietky, ktoré uplatnila vo svojom odvolaní, a to najmä na:

„1. spochybnenie určenia začiatku plynutia vydržacej doby, ktorú uviedol súd prvej inštancie k dátumu 24. 6. 1985, kedy bolo vydané žalovaným stavebné povolenie, súd však neuviedol, ako vôbec dospel k práve k tomuto dátumu, ako deň začiatku plynutia vydržacej doby, keď pozemok bol pridelený v roku 1981, taktiež nie je vôbec známe, kedy začali vôbec žalovaní stavbu plotu realizovať, keď je zrejmé, že stavba nebola dokončená ani v roku 1988 a skolaudovaná bola až v roku 1994... Okrem toho, stavebné povolenie v roku 1985 bolo vydané žalovaným na postavenie domu na parcele KN č. [REDAKOVANÉ], nie na parcele KN č. [REDAKOVANÉ], ktorá bola pridelená do osobného užívania [REDAKOVANÉ] a ktorá je teraz vo vlastníctve sťažovateľky a ktorú žalovaní protiprávne a vedome zabrali.

2. rozdielnosť a neustále meniace sa výpovede žalovaných o užívaní pozemku, ktoré súdy neodstránili

3. nepredloženie relevantných dokladov – právoplatného stavebného povolenia na výstavbu rodinného domu a právoplatného stavebného povolenia na stavbu plotu, právoplatného kolaudačného rozhodnutia,

4. nemožnosť a nezákonnosť započítania vydržacej doby pred 1. 1. 1992 zo strany žalovaných, keďže neboli dobromyseľní. Otázku dobrej viery žalovaných uložil súdom skúmať aj dovolací súd.

5. doloženie dokladov, že sú žalovaní právnymi predchodcami Čsl. štátu, nakoľko tento bol vlastníkom pozemku pred 1. 1. 1992

6. nevysporiadanie sa s inými existujúcimi právoplatnými rozsudkami v právne totožných veciach, keď súdy rozhodli, že užívateľ, ktorému bol pozemok pridelený do osobného užívania nemohol byť dobromyseľný, nakoľko tu neexistuje žiadny domnelý titul, na základe ktorého by mohol byť tento užívateľ v dobrej viere, že je vlastníkom pozemku

7. *spochybnenie dobromyseľnosti žalovaných vydržať časť pozemku, ktorá je vo výlučnom vlastníctve sťažovateľky.*

8. *ochranu vlastníckeho práva a dobromyseľnosť sťažovateľky, ktorá odkúpila kúpnu zmluvou v roku 2000 parcelu KN č. [REDACTED] o výmere 418, a ktorá konala v dôveru údajov zapísaných na LV v katastri nehnuteľnosti...*

9. *nevysporiadanie sa s existenciou iných právoplatných rozhodnutí súd v obdobných veciach a chýbajúce odôvodnenie, prečo konajúce súdy zvolili iné právne riešenie danej právnej problematiky.*

10. *nevysporiadanie sa s neustálym tvrdením sťažovateľky o tom, že uznesenie NS SR č. k. 3 Cdo 80/01 rieši úplne inú diametrálne odlišnú právnu vec, a preto ho nemožno na tento prípad vôbec použiť, ktoré odvolacie dôvody však odvolací súd vôbec nezaujímal a ani sa nimi nezaoberali... “*

Sťažovateľka svoju sťažnosť ďalej odôvodňuje tým, že „[i] napriek tomu, že... namietala aj nezákonnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie z toho dôvodu, že predchádzajúce rozsudky OS a KS Žilina boli zrušené na základe mimoriadneho dovolania generálnym prokurátorom a uviedla aj stanoviská Pléna Ústavného súdu SR kolégia NS SR zo dňa 20. 10. 2015 uverejneného v Zbierke stanovísk NS a súdov ST pod č. 8/2015 k otázke mimoriadneho dovolania, odvolací súd len poukázal, že tu rozhodoval dovolací súd, ktorého rozhodnutie je pre súdny nižšieho stupňa záväzný a odvolaciemu súdu neprináleží vyhodnocovať prípustnosť podaného mimoriadneho dovolania (bod 17. rozhodnutia). S týmto názorom odvolacieho súdu sa nestotožňujeme, nakoľko stanovisko Pléna ÚS SR Plz. ÚS 3/2015 a spoločné stanovisko občianskoprávneho kolégia NS SR č. 8/2015 ako najvyšších súdnych autorít je právne záväzný pre všetky súdy. Keďže uvedené stanoviská boli prijaté pred samotným rozhodnutím súdu prvej inštancie č. k. 8 C 119/2014 tak tento súd ako aj súd odvolací mali zákonom stanovenú povinnosť sa týmito dôsledne riadiť a rozhodnúť v súlade s nimi, čo sa nestalo. Máme preto za to, že poukazovať na záväznosť právneho názoru v rozsudku dovolacieho súdu, ktorý rozsudok však nie je v súlade s právom práve pre otázku mimoriadneho dovolania podanú generálnym prokurátorom, nie je a nemôže byť pre konajúce súdy záväzný. V tomto prípade sa jedná o rozsudky porušujúce základné právo sťažovateľky na spravodlivý súdny proces

chránený čl. 6 Dohovoru (právo na spravodlivé súdne konanie a osobitne princíp právnej istoty) resp. aj práva podľa čl. 1 Protokolu č. 1 k Dohovoru (právo na pokojné užívanie majetku). V tejto súvislosti uvádzame, že účel, význam a výnimočná právna váha kolégia najvyššieho súdu publikovaného v Zbierke predurčujú, že ho nemožno zmeniť (bežným) rozhodnutím senátu najvyššieho súdu, ale iba novým stanoviskom kolégia najvyššieho súdu. Tvrdíme, že sťažovateľka má preto právo, aby sa aj v jej veci rozhodovalo v súlade s týmito stanoviskami ako aj judikatúrou ESR a nedochádzalo tak k porušovaniu jej základných práv.“

Na základe už uvedeného sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„Základné práva sťažovateľky... uvedené v čl. 46 ods. 1, Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, právo vlastníť majetok a právo na ochranu majetku zaručeného v č. 20 Ústavy SR a čl. 1 Protokolu č. 1 k Dohovoru bolo uznesením Krajského súdu v Žiline č. k. 5 Co 343/2016 zo dňa 28. 3. 2017 porušené.

Uznesenie Krajského súdu v Žiline č. k. 5 Co 343/2016 zo dňa 28. 3. 2017 sa zrušuje a vec sa mu vracia na ďalšie konanie.

Krajský súd v Žiline je povinný zaplatiť sťažovateľke náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 2.000,-eur, ktoré je súd povinný zaplatiť do dvoch mesiacoch od právoplatnosti nález.

Sťažovateľke sa priznáva náhrada trov právneho zastúpenia vo výške 312,34 eur..., ktoré je Krajský súd v Žiline povinný zaplatiť na účet advokáta JUDr. Milana Rojčeka, advokáta, Žilina do dvoch mesiacov od právoplatnosti nález.“

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť aj absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci do základného práva alebo slobody na strane druhej. Ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

Z týchto hľadísk preskúmal ústavný súd sťažnosť sťažovateľky namietajúcej porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré stanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

Ústavný súd si pri výklade práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na spravodlivé súdne konanie, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

Ústavný súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti stabilne uvádza, že nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov, a preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený

skutkový stav, a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/01, III. ÚS 268/05).

Súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia (napr. II. ÚS 209/04, III. ÚS 95/06, III. ÚS 206/07), t. j. na také odôvodnenie, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka konania na spravodlivý proces (m. m. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva nevyžaduje, aby v odôvodnení rozhodnutia bola daná odpoveď na každý argument strany. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie kľúčový, vyžaduje sa osobitná odpoveď práve na tento argument (*Georgidias c. Grécko* z 29. 5. 1997, *Higgins c. Francúzsko* z 19. 2. 1998).

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že jej podstatou je tvrdenie sťažovateľky o nedostatočnom odôvodnení rozsudku krajského súdu v zmysle absencie primeranej argumentačnej reakcie na ňou uvádzané odvolacie námietky súvisiace

- s nesprávnym právnym posúdením veci, v rámci čoho sťažovateľka polemizuje výkladom relevantnej právnej úpravy vzťahujúcej sa na jej vec, uskutočnenom všeobecnými súdmi,

- s nesprávnym a neúplným zistením skutkového stavu veci; sťažovateľka v tomto smere namieta hodnotenie dôkazov a domáha sa ich prehodnotenia, v rámci čoho predkladá ústavnému súdu vlastnú skutkovú verziu veci.

Sťažovateľka tiež namieta, že krajský súd nezohľadnil skutočnosť, že uznesenie najvyššieho súdu, ktorým tento súd zrušil rozsudok krajského súdu z 26. septembra 2011 a rozsudok okresného súdu z 22. septembra 2010, bolo vydané v rozpore s právnymi závermi ústavného súdu a najvyššieho súdu formulovanými v ich stanoviskách, na ktoré sťažovateľka v priebehu konania viackrát poukázala.

Ústavný súd sa preto pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sústredil na posúdenie otázky, či možno považovať napadnutý rozsudok krajského súdu za ústavne udržateľný a akceptovateľný z hľadiska námietok, ktoré sťažovateľka vo vzťahu k nemu uplatňuje.

Krajský súd napadnutý rozsudok v relevantnej časti odôvodnil takto:

«... Vo vzťahu k námietka žalobkyne o začiatku reálnej držby časti pozemku, ktorá je vo výlučnom vlastníctve žalobkyne zo strany žalovaných a to k dátumu 24. 06. 1985 sa odvolací súd stotožnil so súdom prvej inštancie z dôvodu, že až na základe stavebného povolenia bývalým Mestským národným výborom v Žiline č. ÚP 893/C-3307/85 došlo k výstavbe rodinného domu, a teda k umiestneniu rodinného domu a prislúchajúceho oplotenia podľa situácie osadenia (súčasť projektovej dokumentácie) a teda aj k reálnemu zabratiu a užívaniu spornej časti pozemku žalovanými v rade 1/ a 2/.

... V otázke platného vydržania spornej časti pozemku odvolací súd zhodne so súdom prvého stupňa vychádzal z uznesenia NS SR č. k. 7 MCdo 7/2012-327 z 29. 01. 2014, rešpektujúc právny názor dovolacieho súdu, ktorý je pre okresný ako aj odvolací súd v prejednávanej veci záväzný. Pritom dovolací súd a v intenciách ním vysloveného právneho názoru súd prvej inštancie jednoznačne posúdil obdobie pred 1. 1. 1992, kedy žalovaným patrilo právo osobného užívania ako obdobie oprávnenej držby, ktoré

s poukazom na ust. § 872 ods. 6 OZ možno započítať pre účely vydržania do 10-ročnej zákonom požadovanej lehoty.

... Súd prvej inštancie vychádzal z toho, že žalovaným v rade 1/ a 2/ bol rozhodnutím bývalého Okresného národného výboru v Žiline č. Fin 876/1981-72/3 zo 17. 08. 1981 pridelený bezodplatne do osobného užívania pozemok - parcela č. ████████ EN na výstavbu rodinného domu v radovej zástavbe, na ktorom na základe stavebného povolenia, vydaného bývalým Mestským národným výborom v Žiline č. ÚP 893/C-3307/85 postavili žalovaní v rade 1/ a 2/ rodinný dom, pričom pri samotnej realizácii stavby a prislúchajúceho oplotenia došlo aj k reálnemu zabratiu a užívaniu spornej časti pozemku žalobkyne. Keďže užívanie EN parcely č. ████████ v danom rozsahu od začiatku stavebných prác právny predchodca žalobkyne nenamietal, žalovaní ju užívali v dobrej viere, že sa jedná výlučne o EN parcelu č. ████████ vo výmere ako im bola pridelená pre výstavbu rodinného domu.

... K otázke charakteru oprávnenej držby pri práve osobného užívania pozemku odvolací súd dodáva. Občiansky zákonník v znení pred novelou č. 509/1991 Zb. pojem „vecné právo“ nepoužíval. Napriek tomu je nesporné, že právo osobného užívania pozemku § 198 a nasl. OZ v znení pred novelou č. 509/1991 Zb. malo charakter vecného práva. To vyplýva z jeho časovej neobmedzenosti, z toho že prechádzalo na dedičov a nemohlo byť jednostranne vypovedané. Právo osobného užívania pozemku bolo právom pripúšťajúcim trvalý výkon. Na základe toho i súdna prax vyvodila, že právo osobného užívania pozemku bolo spôsobilým predmetom držby práva a vzhľadom na to, že oprávnený držiteľ práva osobného užívania pozemku mal k 1. 1. 1992 rovnaké práva ako osobný užívateľ pozemku, stal sa aj oprávnený držiteľ práva osobného užívania v dôsledku transformácie tohto práva jeho vlastníkom (Rc 72/2006).»

Pokiaľ ide o sťažovateľkou namietané porušenie „záväznosti a nezrušiteľnosti právoplatných rozhodnutí...“ tým, že najvyšší súd svojím uznesením zrušil rozsudok krajského súdu z 26. septembra 2011 a rozsudok okresného súdu z 22. septembra 2010, krajský súd uviedol, že mu „je známe stanovisko pléna Ústavného súdu SR z 18. marca 2015, sp. zn. PLz. ÚS 3/2015, ako aj spoločné stanovisko občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a obchodnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 20. októbra 2015, uverejnené v Zbierke stanovísk NS a súdov

SR 8/2015 pod č. 93 k otázke prípustnosti mimoriadneho dovolania, no v prejednávanej veci je potrebné zdôrazniť tú skutočnosť, že tu rozhodoval dovolací súd, ktorého rozhodnutie je vzhľadom na výsledok dovolacieho konania pre súdy nižšieho stupňa, t. j. tak pre okresný súd ako aj súd odvolací záväznú. Odvolaciemu súdu ako súdu nižšej inštancie neprináleží právomoc s poukazom na existujúce zjednocujúce stanoviská vyhodnocovať prípustnosť podaného mimoriadneho dovolania, ktorá otázka bola navyše posúdená priamo dovolacím súdom, či posudzovať zákonnosť rozhodnutia dovolacieho súdu v prejednávanej veci.“.

V súvislosti s námietkou sťažovateľky o duplicitnom priznaní vlastníckeho práva k spornej časti nehnuteľnosti krajský súd s ohľadom na predmet a charakter prebiehajúceho sporového konania konštatoval, že „spor sa týka časti nehnuteľnosti, ktorá v skutočnosti nebola žalovaným pridelená do osobného užívania a teda zákonnou transformáciou ju nemohli nadobudnúť do vlastníctva, ale titulom nadobudnutia do vlastníctva bolo práve samotné vydržanie“.

Pri hodnotení rozsudku krajského súdu ústavný súd vychádzal z ustáleného právneho názoru, podľa ktorého rozhodnutie súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (m. m. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 320/2012), pretože prvoinštančné a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok. Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania rozhodnutí všeobecných súdov (prvoinštančného aj odvolacieho), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (m. m. IV. ÚS 350/09).

Vzhľadom na obsahovú spojitosť rozsudku krajského súdu z 28. marca 2017 s rozsudkom okresného súdu z 20. apríla 2016 a v nadväznosti na už citovanú judikatúru považoval ústavný súd za potrebné v ďalšom poukázať aj na relevantnú časť odôvodnenia rozsudku okresného súdu z 20. apríla 2016, v ktorej okresný súd uviedol:

«Odporcom bol rozhodnutím bývalého Okresného národného výboru zo dňa 17. 8. 1981 pridelený do osobného užívania pozemok – parcela č. ████████ EN, kat. územie ████████ na výstavbu rodinného domu v radovej zástavbe, ku ktorému uzavreli 23. 9. 1981 s bývalým Mestským národným výborom – finančný odbor – Žilina dohodu o zriadení práva osobného užívania pozemku. Mestský národný výbor v Žiline vydal odporcom

24. 6. 1985 pod č. ÚP 893/C-3307/85 stavebné povolenie na stavbu radového jednopodlažného rodinného domu na pozemku – parcela č. [REDAKOVANÉ] s tým, že stavba bude umiestnená podľa situácie osadenia, ktorá tvorí súčasť projektovej dokumentácii. Od tohto dňa odporcovia, podľa ich tvrdenia, užívali aj spornú časť pozemku a začali realizovať stavbu radového rodinného domu (kolaudovaného v roku 1994), čo predchádzajúci vlastník susedného pozemku ([REDAKOVANÉ], ktorý ho na základe kúpnej zmluvy uzavretej v roku 2000 predal navrhovateľke) nenamietal a počas celého obdobia kedy pozemok vlastnil nemal žiadne námietky, že by odporcovia rušili jeho vlastníctvo a zasahovali do jeho pozemku. Tieto tvrdenia odporcov navrhovateľka nespochybňovala. Odporcovia sa ujali na základe dohody o zriadení osobného užívania pozemku a následne vydaného stavebného povolenia držby pozemku o väčšej výmere, než ktorý im bol pridelený, nešlo však o podstatné prekročenie výmery pozemku (9 m²), ktoré by im pri zachovaní obvyklej opatrnosti muselo byť zrejmé, alebo im zrejmé byť mohlo, a ktoré by spôsobovalo pochybnosti o ich práve držby. Keďže odporcovia užívali spornú časť pozemku – vstúpili do jeho reálnej držby dňom 24. júna 1985 (kedy im bolo vydané stavebné povolenie na stavbu rodinného domu) t. j. pred 1. januárom 1992, mohli sa domnievať, že im (aj) k tomuto pozemku vzniklo právo osobného užívania, teda išlo o „oprávnenú držbu“. Odporcovia sporný pozemok užívali aj po 1. januári 1992, keď sa mohli domnievať (mohli byť v dobrej viere), že sú jeho vlastníkami (na základe transformácie práva osobného užívania), teda v prípade, ak odporcovia spornú časť pozemku užívali od 1. 1. 1992 v dobrej viere, že sú jeho vlastníkami a do 1. 1. 1992 v dobrej viere, že im (aj k nemu) vzniklo právo osobného užívania, treba do desaťročnej vydržacej doby započítať aj jeho držbu pred 1. januárom 1992. Odporcovia spornú časť nehnuteľnosti užívali v dobrej viere, že im „právo patrí“ a to do 1. januára 1992 právo osobného užívania a po 1. januári 1992 právo vlastnícke. Desaťročná vydržacia doba počas ktorej odporcovia neboli nikým rušení uplynula po 1. januári 1992 – 24. júna 1995 a k uvedenému dátumu odporcovia nadobudli vlastnícke právo k spornej časti vydržaním, nakoľko boli splnené všetky zákonom stanovené podmienky – 1. oprávnená držba, 2. uplynutie zákonom určenej vydržacej doby, 3. spôsobilý predmet vydržania.»

Ústavný súd po preskúmaní odôvodnenia rozsudku krajského súdu v spojení s odôvodnením rozsudku okresného súdu, vo väzbe na obsah sťažnostnej argumentácie sťažovateľky dospel k záveru, že označené rozhodnutia všeobecných súdov ústavne akceptovateľným spôsobom zodpovedali všetky relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, a preto napadnuté rozhodnutie krajského súdu v spojení s rozsudkom okresného súdu nemožno hodnotiť ako arbitrárne.

Z odôvodnenia rozsudku krajského súdu v spojení s rozsudkom okresného súdu vyplýva, že rozhodujúcim dôvodom, ktorý viedol k procesnému neúspechu sťažovateľky, bolo unesenie dôkazného bremena zo strany žalovaných v otázke preukázania existencie zákonných dôvodov nadobudnutia vlastníckeho práva k spornej časti pozemku vydržaním.

Krajský súd preskúmal opodstatnenosť skutkových a právnych záverov okresného súdu, uviedol, kedy a na základe akej právnej skutočnosti vstúpili žalovaní do oprávnenej držby spornej časti nehnuteľnosti, ako vyhodnotil dĺžku oprávnenej držby žalovaných týkajúcu sa označenej časti nehnuteľnosti, pričom správnosť aplikácie príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka vyhodnotil v kontexte jeho historických zmien vo vzťahu ku konkrétnej právnej situácii strán sporu, resp. ich právnych predchodcov.

Napriek tomu, že krajský súd osobitne nereagoval na všetky sťažovateľkou uvádzané skutkové a právne tvrdenia, ústavný súd zastáva názor, že sa dostatočným spôsobom vyrovnal s podstatnými námietkami sťažovateľky uvedenými v jej odvolaní, ako aj so všetkými okolnosťami, ktoré majú pre vec podstatný význam a ktoré dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Krajský súd v odôvodnení svojho rozsudku uviedol postup, akým dospel k tomuto rozhodnutiu, zrozumiteľne objasnil zákonné podmienky inštitútu vydržania vlastníckeho práva a otázku dobromyselnosti žalovaných hodnotil objektívne, a nie iba zo subjektívneho hľadiska žalovaných.

Ústavný súd za týchto okolností nemá ústavne relevantný dôvod a ani oprávnenie na to, aby prehodnocoval skutkové a právne závery krajského súdu a tieto následne podroboval ústavnoprávnej korekcii. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s právnym názorom

uvedeným v napadnutom rozsudku nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti tohto názoru a ani nezakladá oprávnenie ústavného súdu nahradiť názor krajského súdu svojím vlastným.

Ústavný súd neakceptoval ani argumentáciu sťažovateľky, ktorou namieta, porušenie „záväznosti a nezrušiteľnosti právoplatných rozhodnutí...“ tým, že najvyšší súd svojím uznesením zrušil rozsudok krajského súdu z 26. septembra 2011 a rozsudok okresného súdu z 22. septembra 2010. Krajskému súdu „vyčíta“, že túto skutočnosť nevyhodnotil pri svojom rozhodovaní v súlade s jej predstavou. Ústavný súd v súvislosti s touto námietkou sťažovateľky odkazuje na príslušnú časť odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu (pozri napr. s. 11 – 12 tohto uznesenia), v rámci ktorej sa podľa názoru ústavného súdu krajský súd ústavne akceptovateľným spôsobom vysporiadal s právnou otázkou nastolenou sťažovateľkou.

Ústavný súd v tejto súvislosti konštatuje, že argumentácia sťažovateľky je len opakovaním jej predchádzajúcej odvolacej argumentácie, v rámci ktorej polemizovala so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozsudku krajského súdu, a je výlučne výrazom jej odlišného skutkového a právneho hodnotenia veci, aké zastávajú všeobecné súdy, do posúdenia ktorého ústavný súd s poukazom na už uvedené nie je ani oprávnený, ani povinný vstupovať (m. m. III. ÚS 78/07, IV. ÚS 27/2010), pretože sťažovateľkou uvádzané tvrdenia nijako nesignalizujú také pochybenia krajského súdu, ktoré by mali ústavnoprávny rozmer, teda ktoré by vytvárali priestor pre možnosť vyslovenia porušenia označených práv sťažovateľky po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie.

Vo vzťahu k namietanému porušeniu hmotných práv sťažovateľky (čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu) ústavný súd konštatuje, že všeobecné súdy, rešpektujúc ústavnoprosné princípy garantujúce základné právo účastníkov konania na súdnu ochranu, podľa názoru ústavného súdu v konaní o ochranu tohto práva a v spojení s ním posúdili aj namietané porušenie základného práva sťažovateľky podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu. Ústavný súd dospel k záveru, že aj z hľadiska posúdenia týchto práv nebol postup krajského súdu v spojení s postupom

okresného súdu ani svojvoľný. ani arbitrárny a ich rozhodnutia sú aj z pohľadu poskytnutej ochrany týchto práv ústavne udržateľné.

Z už uvedených dôvodov bolo preto potrebné sťažnosť odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Keďže sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. septembra 2017